

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทั้งด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มาตรา 52 ระบุว่า ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ในการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ (จำนงค์ หอมแยม, และคนอื่น ๆ , 2552, หน้า 56-70) ประกอบกับได้กำหนดบทบัญญัติถึง แนวนโยบายในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไว้อย่างชัดเจนจำเป็นต้องใช้กระบวนการปฏิรูป การศึกษาเข้ามาดำเนินการเพื่อให้คนไทยมีศักยภาพสูงสุดในการดำรงชีวิตและการร่วมกัน พัฒนาสังคม ประเทศชาติให้เจริญมั่นคง โดยปฏิรูปทั้งโครงสร้างระบบบริหารการศึกษา ระบบ การบริหารบุคลากร การปฏิรูปการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบการศึกษสถานศึกษาที่ เปิดทำการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้รับผลการปฏิรูปการศึกษาโดยตรงเพราะเป็นหน่วยงานปฏิบัติ (ธีระ รุญเจริญ, 2550, คำนำ)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและ มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียม บุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง มาตรา 53 กำหนดให้องค์กรวิชาชีพ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของ สภาวิชาชีพในการกำกับของกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานและจรรยาบรรณ วิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา จากมาตรา 53 จะเห็นได้ว่ารัฐให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพครูตั้งนั้นการเป็นครูจึงต้องเป็นครูมืออาชีพที่รัก และพร้อมจะส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้รักในการเรียน ครูมืออาชีพต้องมีสมรรถนะอันส่งผลต่อ

คุณภาพของนักเรียน เป็นการยกมาตรฐานวิชาชีพครูให้ เป็นวิชาชีพชั้นสูงและเพื่อครูจะได้พัฒนา ประเมิน และปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู ดังนั้นหน้าที่ของครูที่สำคัญคือ ครูจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้ถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพของผู้เรียน และเท่าที่ความสามารถของครูจะทำได้ ครูจึงต้องได้รับการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของครู จากผลการเรียนของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 15)

งานของครูยังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสติปัญญา และความสามารถที่หลากหลายของแต่ละคน ดังนั้นครูจึงต้องอาศัยความรอบรู้เฉพาะด้าน มีการเตรียมการและการวางแผนที่ดีในการสอนและดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการครบวงจร นอกจากนี้ครูยังต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และคิดค้นวิธีการสอน สื่อ ตลอดจนเครื่องมือใหม่ ๆ มาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มที่และสนองตอบต่อผู้เรียนแต่ละคน ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคืองานครูไม่เพียงจำกัดอยู่เพียงการสอนในห้องเรียน เท่านั้น แต่รวมไปถึงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กทุกสถานที่ และการจัดการเรียนการสอนในอดีตจะยึดครูเป็นศูนย์กลาง แต่ปัจจุบันจะต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงจำเป็นที่ครูต้องพยายามคิดค้นและพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน (ประวิตร เอรารวรรณ์, 2542, หน้า 1-2) สาเหตุที่ทำให้ครูปฏิบัติงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร คือ การมีเวลาไม่เพียงพอเป็นปัญหาที่บีบคั้นความรู้สึกของครูในระดับสูงอีกปัญหาหนึ่ง กล่าวคือ ครูมักได้รับมอบหมายงานต่าง ๆ ให้ทำนอกเหนือจากการสอนอีกเป็นจำนวนมาก เช่น การควบคุมดูแลโครงการอาหารกลางวัน การแข่งขันกีฬา การแนะแนว การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน เหล่านี้เป็นต้น ที่สำคัญบางโรงเรียนครูต้องรับภาระสอนนักเรียนซึ่งมีห้องขนาดใหญ่ ทำให้ครูต้องใช้เวลามากเพื่อตรวจการบ้านหรือแบบฝึกหัดของนักเรียน การที่ครูมีเวลาไม่เพียงพอเป็นมูลเหตุทำให้ครูไม่ชอบทำงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การสอนมากขึ้น และในที่สุดก็ปล่อยให้ครูเบื่องานสอนนักเรียนด้วย (ยนต์ ชุ่มจิต, 2550, หน้า 196)

การกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ กิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพ เพื่อการพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครู ประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษา จากแบบ

ประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอน ที่หน่วยงานต่างๆได้จัดทำไว้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสังเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 25) นอกจากนี้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมีความสำคัญมากในการเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพื่อที่จะส่งเสริมให้คุณภาพการศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ตัวบ่งชี้สมรรถนะยังมีประโยชน์ในการใช้เป็นข้อความกำหนดนโยบาย ที่ช่วยให้ทราบสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลตามนโยบายได้ชัดเจนขึ้น ใช้ติดตามผลในระบบการศึกษาเพื่อสามารถใช้ในการพัฒนาการศึกษาได้ ใช้พัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษา เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือว่าการใช้ตัวแปรเดี่ยวหรือตัวแปรย่อยแต่ละตัว ใช้จัดกลุ่มระบบการศึกษาให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ซึ่งใช้ในการเปรียบเทียบการศึกษา (กมล สุตประเสริฐ, 2543, หน้า 3)

ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2554 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) 1 ใน 5 กลุ่มสาระ ค่าเฉลี่ย ร้อยละก่อนข้างต่ำ ภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 30.75 คณิตศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 33.16 วิทยาศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 39.00 สังคมศึกษาเฉลี่ยร้อยละ 46.29 ภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 21.12 ภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2552 สูงขึ้น 0.54 (สูงขึ้น 2 กลุ่มสาระ ลดลง 3 กลุ่มสาระ) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (O-NET) ภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 41.81 คณิตศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 23.42 วิทยาศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 28.75 สังคมศึกษาเฉลี่ยร้อยละ 39.67 ภาษาอังกฤษ เฉลี่ยร้อยละ 14.71 ภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2552 สูงขึ้น 1.13 (สูงขึ้น 3 กลุ่มสาระ ลดลง 2 กลุ่มสาระ) ส่วนผลการประเมินการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 มีทักษะด้านการอ่าน การคิดคำนวณ เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2552 ลดลง ทักษะด้านการเขียนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยภาพรวม 1.02 2) ผลการประเมินตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 ได้ระดับ 3 ขึ้นไป 134 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.71 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2556, หน้า 7-19)

จากสาเหตุดังกล่าวอาจจะเกิดจากครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี ยังขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมรรถนะของครูใน สถานศึกษาที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาคณะหนึ่ง จึงศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของ ครู ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็น แหล่งพัฒนาบัณฑิตผู้ที่จะเข้ามาปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการ เตรียมความพร้อมก่อนที่จะทำงานกับนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิชยฐานะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนหนี้สินในปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะได้องค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาการ ปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐาน การศึกษาในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำนวน 2,672 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 296 คน และครู จำนวน 2,376 คน ประกอบด้วยจำนวนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 1,291 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 147 คน เป็น ครูจำนวน 1,144 คน (เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรีเขต 1, 2556) และในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

จำนวน 1,377 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 149 คน เป็นครูจำนวน 1,232 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2556, หน้า 6)

1.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำนวน 350 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 140 คน และครูจำนวน 210 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา ภายในชั้นภูมิสุ่มอย่างง่ายโดยไม่ใช้สัดส่วนแต่คำนึงถึงความเป็นตัวแทนที่ดี

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ประกอบด้วย

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครู

2.1.2 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- 1) น้อยกว่า 10 ปี
- 2) 10 – 20 ปี
- 3) มากกว่า 20 ปี

2.1.4 วิद्यฐานะ

- 1) ไม่มีวิทยฐานะ
- 2) ชำนาญการ
- 3) ชำนาญพิเศษหรือสูงกว่า

2.1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (รวมทั้งเงินประจำตำแหน่ง)

- 1) น้อยกว่า 20,000 บาท
- 2) 20,000 – 40,000 บาท
- 3) มากกว่า 40,000 บาท

2.1.6 จำนวนหนี้สินในปัจจุบัน

- 1) ไม่มีหนี้สิน
- 2) มีหนี้สินน้อยกว่า 50,000 บาท
- 3) มีหนี้สิน 50,000 – 100,000 บาท
- 4) มีหนี้สินมากกว่า 100,000 บาท

2.1.7 ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน)
- 2) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 500 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ทักษะเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู มีดังนี้

2.2.1 สมรรถนะหลัก

- 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
- 2) การบริการที่ดี
- 3) การพัฒนาตนเอง
- 4) การทำงานเป็นทีม
- 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2.2.2. สมรรถนะประจำสายงาน

- 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- 2) การพัฒนาผู้เรียน
- 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน
- 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 5) ภาวะผู้นำครู
- 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการ

เรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆให้ตรงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งการฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญ

2. ทักษะการปฏิบัติงาน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่มีต่อสมรรถนะการปฏิบัติของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

3. สมรรถนะ หมายถึง ชีตความสามารถในการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีผลงานตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด

4. สมรรถนะการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถและความรับผิดชอบ ความตระหนักต่อเหตุผลที่จะเกิดขึ้น ที่ทำให้บุคคลแต่ละคนมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าบุคคลอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลแสดงออก

5. สมรรถนะหลัก หมายถึง คุณลักษณะที่บุคคล ต้องมีในแต่ละสายงาน หรือตำแหน่งของตน เพื่อหล่อหลอมค่านิยม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 5 ประการ

5.1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง

5.2. การบริการที่ดี หมายถึง การปฏิบัติหรือการอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้มารับบริการ และจะต้องทำให้ผู้มารับบริการเกิดความถูกใจ ประทับใจ และเต็มใจยินดีให้บริการ

5.3. การพัฒนาตนเอง หมายถึง การสร้างความสามารถให้มีมากขึ้น และพัฒนาความสามารถของตนเองให้เจริญก้าวหน้า เพื่อให้มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

5.4. การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร โดยกลุ่มบุคคลนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน หรือเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

5.5. จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตามกติกาสังคมดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม รัก ศรัทธา และมีความรับผิดชอบ ในวิชาชีพของตน

6. สมรรถนะประจำสายงาน หมายถึง สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละตำแหน่งหรือ แต่ละสายงาน เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่ และส่งเสริมให้ปฏิบัติการในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

6.1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

6.2. การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการให้เกิดกับผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยมุ่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพึ่งตนเอง การเสียสละต่อสังคม และความเป็นประชาธิปไตย

6.3. การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

6.4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการแยกประเด็นเป็นส่วนย่อย ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบ และนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

6.5. ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะ และพฤติกรรมของครู ที่สามารถโน้มน้าวบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ได้แสดงพฤติกรรมตนเองตามผู้นำประสงค์ ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

6.6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างสัมพันธ์ที่ดีและเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้

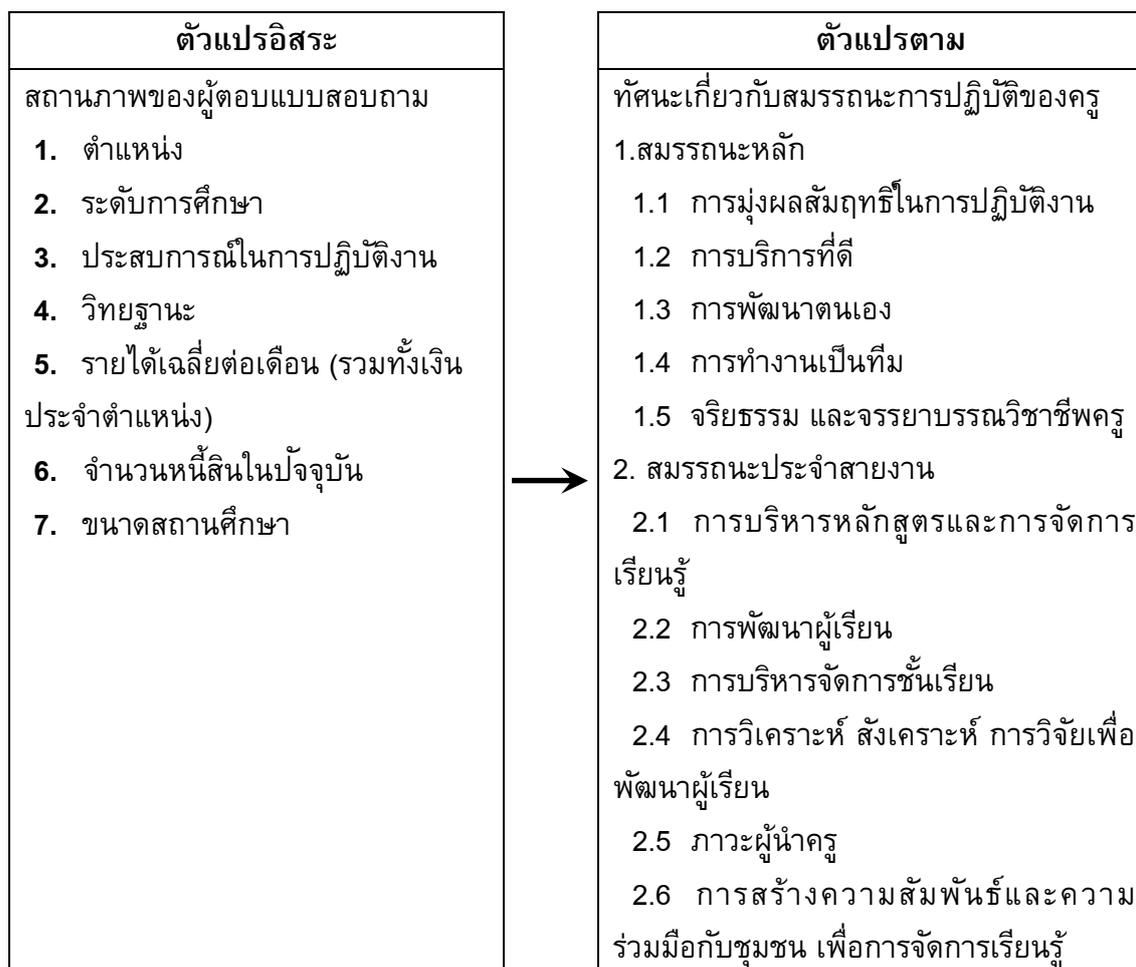
7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ได้รับแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

8. ครู หมายถึง ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ที่ทำการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

9. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติของครู ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดไว้ในด้านคุณภาพการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2554, หน้า 262-281) ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนหนี้สินในปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา